

דין סופי, אינה עומדת בהתאמה למעמדו של הברכנסת ויש להימנע מכך."

החלטת אחרת של ועדת הכנסת מיום כ"ג אדר תשי"ג — 10.3.1953 אומרת: "אין לסטות מן הנוהל המקובל בכנסת, שלא להעלות עניינים הנמצאים, טוב יודיעה."

אין כל החלטת של ועדת הכנסת בני ענייני נוהל, כטענת "העולם הזה", כי בהיבטים הציבוריים של עניין התלוי ועומד לדיון בבית-המשפט רשאית הכנסת לדון, הנכון הוא, כי בעת שבת הרופה-איים של קופת-חולים הכללית שהוכרזה בתחילת נובמבר 1972 הגיש חבר קו-פת-חולים עתירה לבית-המשפט המחוזי במטרה למנוע שבתה זו. השופט המחוזי ה. ש. לובנר הוציא צו במעמד צד אחד בלבד ובעוד העניין נדון הועלה הנושא לדיון בכנסת.

נתעוררו ספקות כלום רשאית הכנסת לדון בנושא בשל קיומו של הדיון המיש-פטי, והשופט לובנר מיהר לתת פסק-דין המאשר את הצו שניתן במעמד צד אחד באומרו: "...היה קיים ספק בכנסת אתמול, אם מותר לה לדון בדבר, בהיות השאלה תלויה לדיון בבית-המשפט זה (סוביודיצה). כדי שלא יימנע הוויכוח הציבורי במקום הציבורי הראוי לכך, היא הכנסת, מן הדין כי תינתן הכרעה עכשווית בבית-המשפט והדבר לא יהיה עוד תלוי ועומד כאן" (מישפט זה ת.א. (ת"א) 2809/72, המר' 9252/72 זהבי נגד איר-גון רופאי קופת-חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל לא פורסם והציטוט מקורו בסיפור של פרופ' אמנון רובינשטיין, "המישפט הקונסטיטיוטיוני של מדינת ישראל", הוצאת שו"ק, תשל"ד, עמ' 224-223).

המהלכתו החפוזה של כבוד השופט לובנר יכולים אנו להסיק, כי כל עוד קיים הליך תלוי ועומד בפני בית-המשפט אין מקום לדיון בכנסת, ואפילו בהיבטים הציבוריים של העניין. שאם לא כן, מדוע מיהר השופט ונתן את פסק-דינו, אם אין הדבר בגדר של סוביודיצה? בפר-למנט הבריטי, בו קיימת הוראה דומה נקבע, כי כאשר מדובר בעניינים בעלי חשיבות לציבור כולו, לא יחול עיקרון הסוביודיצה והפרלמנט יכול לעסוק בני עניין התלוי ועומד בבית-המשפט.

ועדת הפרלמנט הבריטי לענייני נוהל קבעה בדו"ח הרביעי שפרסמה, כי: "אחד התפקידים העיקריים של הפרלמנט הוא לדון בנושאים של מדיניות לאומית. באותה עת שהכלל של סוביודיצה מונע מהבית למלא את תפקידו זה בעניינים בעלי חשיבות לאומית, קמה עילה לשנות את הכלל ולהרחיק את ההגבלה". (ראה רובינשטיין שם עמ' 223). בישראל אין הוראה מיוחדת כזו, ועל-כן יש מקום לטעון שגם בהיבטים הציבוריים של עניין התלוי ועומד בבית-המשפט אין עניין לדון בכנסת. למען ההגנות יצויין, כי פרופ' רובינשטיין, בסיפורו, חולק על קבי-עה זו ונימוקיו עימו.

לא הייתי מאריך דברים ומשפיע שפע של ציטוטים ומיני אסמכתאות וחיוקים לדעתי, אלמלא נקט "העולם הזה" מדיניות של אפיה ואיפה. מבין אנו לרחו של "העולם הזה", צעדה של הממשלה בפרשת אדמות הבדואים באל-לגיה אינו נראה לו, אולם ניתן להתנגד לצעד זה תוך הגינות עיתונאית אלמנטרית. אין בדעתי לחוות דעה בעניין לגופו, מאחר שלא עלי מוטלת המלאכה וטובים וגרועים לים ממני עוסקים בעניין, לדעתי ולדעת טובים ומכובדים ממני, הינו בגדר של סוביודיצה ממש. אולם ראוי להראות כי למטבע שני צדדים יש, שעה שקיימים הם.

המעלים מידע מן הזולת, או שפחדו הוא וחושש מתגובת הזולת פן לא יקבל טיעונו משישמע טיעון שכנגד, או שמני הג של מורא ומשוא פנים נוקט הוא, והלא על גבו של האריה השואג חרת "העולם הזה" את הטיסמה "בלי מו-רא בלי משוא פנים". האם סיסמה בלי בדי היא זו, או גם אמת של ממש ודרך חיים? תגובה על כך אשמח לקבל מעל דפי עיתון זה.

חלק מהסטודנטים ביקשו לענות לו ב- תקיפות, אך חבריהם מנעו בעדם מחשש פן ינקו חבריהם, הנמצאים בחקירה. סטודנט בשם עואד: "זה לא שטח של המימשל. אלה הם שטחים של העירייה. מותר לעמוד כאן!" ד"ר עבשי: "תפסיק, לא יצא מזה משהו טוב. יותר טוב לעזוב. לעבור למדי רכה ממול."

הם התיישבו מתחת לעצים, והמשיכו לחכות לחבריהם הנחקרים בבניין. ד"ר גבי ברנקי הגיע. ניתן לו להי-כנס, הוא לא בא לשם חקירה אלא, כדי בריו, "אני רוצה לראות מה קורה לתל-מידים שלי. אני מקווה שישחררו אותם בקרוב."

נגד המנהל-בפועל טוענים מתנחלי גושי-אמונים כאילו הוא מהווה גורם מתסיס. "אני עסוק בלנהל אוניברסיטה עם הרבה בעיות", הוא מסביר, "לתלמידים שלי יש בעיות מעבר למיכתנים ולעבודות-בית. אי אפשר להתעלם ממה שקורה! אבל מכאן ועד להאשמה של גורם מתסיס, יש עוד מרחק. הבעיה של העם הפלסטיני לא תיפתר בשקט. צריך להשמיע את טענור-תינו! סטודנטים בכל העולם הם גורם פעיל האומר את דברו. גם כאן. הם לא

הלתי נורא. ידעתי שזה פגע בריאות, ופחדתי שאדמם. נפלתי על הארץ. אני חושב שונהלתי יותר מאשר כאב לי. מיר-שהו לקח אותי לבית-חולים. עכשיו אני מרגיש טוב. לא יודע למה כל הילדות אלה כאן מסתכלות עלי. אני בעצם לא עשיתי משהו מיוחד."

למחרת, ביום החמישי, נקראו הסטור-דנטים, שמהם נלקחו תעודות-הזהות בארץ-ראי, לבוא ולהתייצב בבניין המימשל-הצבאי ברמאללה. בשעה שמונה בבוקר היו 148 תלמידים בתוך הבניין. בחוץ-עמדו עשרות אחרים, בני-מישפחה ומורי-בית-הספר. ביניהם ד"ר יוסף עבושי, ארח אמריקאי מזה 27 שנה, מרצה באר-ניברסיטת סינסינטי, שהגיע לרמאללה לפ-ני שנה וחצי מתוך מחשבה שעבודתו במכללה תעזור למאבק בני-עמו. ד"ר הרי קורט, אמריקאי ששימש מרצה בכיר באוניברסיטת ביירות והגיע לביירות, הלך וחזר פעמים רבות והביא שקיות של פיר-תות ובגנות לתלמידיו, שהוהים בבניין משעות הבוקר המוקדמות.

כשעה אחת בצהריים יצא צעיר, איש מישראל-הגבול, וביקש מהם לעזוב את המדרסה שממול לבניין. "כל התקהלות זו הפגנה, אז תפסיקו להפגין!"

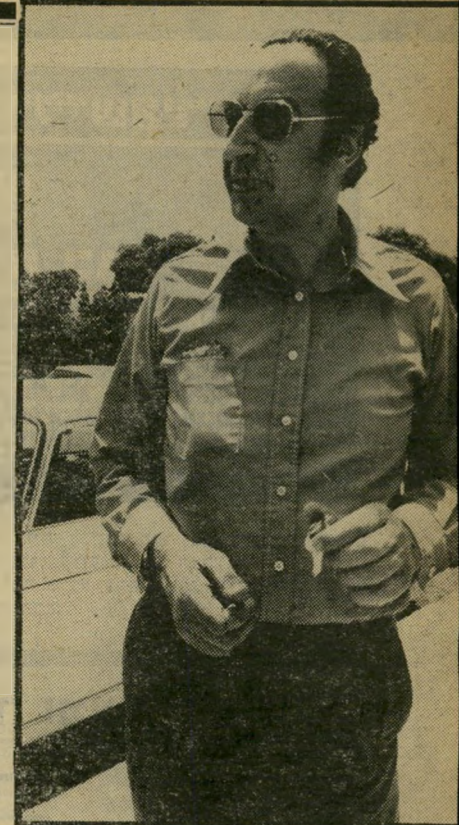

מתבונן תאיסר אבו-טור בחבריו לכיתה, שיושבים ומחכים לו על המידרכה ממול. הוא נפגע ברגלו כשהיה בדרך לחכות. עיתונאים זרים, שחשבו עטו עליו. תאיסר אבו-טור הרגיע אותם ואמר: "אל תעשו מזה רשע, רק נפלתי."

צריכים אותי כדי להתחיל לדבר! תלמידי ביר-זית עמדו והסבירו לעיתור-נאים: "הסכמי-השלום ורעיון האוטונומיה זה צעד שמוביל מרע לגרוע. הצבא הישראלי יסתובב לידנו, ויוכל להיכנס ולקחת שטחים מתי שרק ירצה בכך. ממשלת-ישר-אל מתכוונת להפסיק את העימותים ביר-נה לבין הערבים וליצור עימות בינינו לבין עצמנו. והממשלה תשב מהצד ותר-אה איך אחד אוכל את השני!"

התלמידים לא הודהו בשמותיהם וסירבו להצטלם. אמר בחור כבן 25, הייכן: "למה לי לומר את שמי? מחר תבואו לבקר אר-תי בבית-הסוהר. וגם זה יהיה עוד טוב. יכול להיות שאני פשוט אעלם!" הוא המשיך לחייך, אמר שלום והלך. באותו יום המשיך נקרא הפרופסור עזרה וזהר לחקירה במישטרת רמאללה. אקדחו נלקח, ונעשו בדיקות להשוואת הקליע עם זה שהוצא מגופו של ראוד דאוד. הוא שוחרר בערב.

אנשי גושי-אמונים החליטו שלא להתייצב במישטרה, ולא לעזור בחקירת המיקרה. רק אחד, בן-בסט מהתנחלות נווה-צוף, התייצב במישטרה ביום הראשון בבוקר. הדרישה של אנשי הגוש: "שחיילי צה"ל יקבלו הוראות מתאימות, שיוכלו למלא כראוי את תפקידם ללא חשש שיישלחו לכלא." אין הם מסבירים מה הן "הוראות מתאימות" העלולות להביא חיילים לכלא — ומסתבר שהכוונה לפתיחת אש על מפ-גינים בלתי-חמושים.

המנהל בפועל

ד"ר גבי ברנקי, בא לבקר את תלמידיו העצורים. "אני רוצה להיות בטוח שהם מקבלים יחס הוגן", אמר.

(המשך מעמוד 18)

"בחזונו היתה בליטה. בדקתי אותו והתי-ברר לי, לשימחתי המרובה, שהכדור חדר באופן שיטחי, ונמצא בתת-עור. עשיתי חתך במקום. הוצאתי את הכדור. ניקינו את הפצע, חבשנו אותו. הבחור המבוהל נרגע. טוב שזה נגמר ככה. מי יודע מה יכול היה לקרות?"

למחרת היום שכב דאוד בחדר מס' 3 במחלקה הכירורגית. הוא היה מוקף פרי-חים וחבילות-שוקולד. תלמידות מבתי-ספר עממיים הקיפו אותו. "ששש! אסור להפריע לו! הוא צריך לנוח!" אמרה המורה.

דאוד הוא סטודנט למינהל-עסקים, שנה שנייה. בן 20, יליד הכפר בית-צחור, מדרום לירושלים. בן לפועל בניין. בבית שיבעה בנים ובנות. דאוד הוא הבכור. הצעיר, השחרר, הביישן, נבון מההמור-לה וגלייה-הערצה שהקיפו אותו. לפתע. "הייתי בחוץ, בדרך מהקפסריה לכיתה. שמעתי רעש. ראיתי הרבה סטודנטים עומי-דים. ראיתי מישהו זורק אבנים על מורי-נית שעברה. התקרבתי. פיתאום אני מרי-גיש שמשוה פגע בי בחזה. שמתי את היד במקום וראיתי שנוזל הרבה דם. נבי-

עצירים במימשל ישובו 148 סטודנטים שנלקחו לחקירה בשעות הבוקר ושחררו בערב, אחרי שחתמו על התחיי-בויות שלא לגרום להפרעות סדר בשטח האוניברסיטה, שנסגרו באותו יום לשבוע.